

**NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO - BARANJSKE
ŽUPANIJE**

Služba za javno zdravstvo

*Institute of Public Health Osijek-Baranja County
Department of Public Health*

31000 Osijek, Drinska 8, Croatia; telefon 031 225 700, telefax 031 206 870; e-mail: zzjz-os@os.htnet.hr

**POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI**

***ABORTIONS IN HEALTHCARE INSTITUTIONS
IN OSIJEK-BARANJA COUNTY IN 2020***

Autor:

**Nikola Kraljik, dr. med.
specijalist javnog zdravstva**

Grafička priprema:

Željko Vajak, prof

www.zzjz-osijek.hr

OSIJEK, OŽUJAK 2021. GODINE

UVOD

Prema Zakonu o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece, čl. 15 st. 2. u Republici Hrvatskoj žena može legalno izvršiti pobačaj bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja traje do 10 tjedana. Prema istom Zakonu te na temelju rješenja Ministarstva zdravstva od 01.09.1996. godine prekid trudnoće se može obaviti u samo za to ovlaštenim stacionarnim zdravstvenim ustanovama.

Svaka trudnoća koja ne završi porođajem, u skladu sa zakonskim propisima, prijavljuje se na odgovarajućem obrascu. Prijave za sve vrste pobačaja se dostavljaju u Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Obrazac Prijava prekida trudnoće ispunjava se za žene hospitalizirane zbog svake trudnoće završene prekidom do 22 tjedna trudnoće, osim u slučaju medicinski indiciranog prekida trudnoće. Za neizneseno dijete iznad 22 tjedna gestacije ispunjava se obrazac Prijava perinatalne smrti. U trudnoću završenu prekidom trudnoće ubraja se: izvanmaterična trudnoća, mola hydatidosa, ostali abnormalni produkti začeca, spontani i legalno inducirani prekid trudnoće.

Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti SZO–deseta revizija (MKB X), pobačaji trudnoće obuhvaća sljedeće dijagnoze:

- O00 Izvanmaternična trudnoća**
- O00.0 Abdominalna trudnoća
- O00.1 Tubarna trudnoća
- O00.2 Ovarijalna trudnoća
- O00.8 Ostale izvanmaternične trudnoće
- O00.9 Izvanmaternična trudnoća nespecificirana
- O01 Mola hydatidosa (hidatidozna mola)**
- O01.0 Klasična hidatidozna mola
- O01.1 Nepotpuna i parcijalna hidatidozna mola
- O01.9 Hidatidozna mola nespecificirana
- O02 Ostali abnormalni produkti začeca**
- O02.0 Odumrlo jajašce i nehidatidozna mola
- O02.1 Neostvoreni pobačaj (missed abortion)(abortus retentus)
- O02.8 Ostali specificirani abnormalni produkti začeca
- O02.9 Abnormalni produkt začeca nespecificiran
- O03 Spontani pobačaj**
- O04 Legalno induciran (medicinski) pobačaj**
- O05 Ostali pobačaj**
- O06 Nespecificirani pobačaj**

Ukupni pobačaji

Tijekom 2020. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije prijavljeno je 568 pobačaja. U strukturi najzastupljeniji su pobačaji iz podskupine "Ostali pobačaji" u kojoj su prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti - 10. revizija, ostalih pobačaja (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) a kojih je zabilježeno 211 (37,1%), od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 172 (81,5%), a ostalih (O00-O01, O05, O06) 39 (18,5%). Izvanmaternična trudnoća je evidentirana u 37 (17,5%) prijavljenih pobačaja. Legalno induciranih pobačaja (MKB-10 O04.0-O04.9) bilo je 212 ili 37,3%. Spontanih pobačaja (O03.0-O03.9) bilo je 145 ili 25,5%. (Tablica 1 i 2) Većina legalno induciranih pobačaja 193 (91,0%) je učinjena na zahtjev žene, a 19 ili 9,0% radi prethodno utvrđene malformacije ploda ili drugih zakonom utvrđenih razloga.

U KBC Osijek od ukupno 504 pobačaja, najzastupljeniji su legalno inducirani pobačaji kojih je bilo 211 ili 41,9%, u podskupini ostalih pobačaja (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) bilo je 166 ili 32,9% pobačaja, od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 131, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 35. Spontanih pobačaja bilo je 127 (25,2%). (Tablica 1 i 2)

U OŽB Našice od ukupno 64 prekida trudnoće, najzastupljenija je bila podskupina ostalih pobačaja 45 (70,3%) od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) 41 i 4 izvanmaternične trudnoće (O00-O00.9), dok ostalih (O01, O05, O06) nije bilo. Spontanih pobačaja bilo je 18 (28,1%) dok je učinjen i 1 (1,6%) legalno inducirani pobačaj u 2020. godini radi prethodno utvrđene malformacije ploda. (Tablica 1 i 2)

Omjer broja pobačaja prema broju živorođene djece padao je od 1991. godine kada je iznosio 1,2, da bi se od 1998. stabilizirao na 0,4 koliki je bio i u 2004. godini, a u 2005. godini on po prvi puta iznosi 0,3, a od 2014. - 2020. iznosio je 0,2. Na 100 poroda bilježimo 9 namjernih (legalno inducirani) pobačaja. (Tablica 1).

Najveći broj žena koje su imale pobačaj 2020. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bio je u dobi 30-39 godina (282 ili 49,7%) i u dobi 20-29 godina (191 ili 33,6%). Nešto manje od polovine žena s pobačajem u 2020. godini (229 ili 40,3%) nije imalo živorođene djece do sada. (Tablica 2 i 3).

U 2020. godini u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bilo je ukupno 30 pobačaja (5,3%) u dobi do 19 godina starosti (3 u dobi od 15-16 god. i 27 u dobi od 17-19 godina. Od tog 15 su bili legalno inducirani pobačaji. (Tablica 2)

Među ženama koje su imale legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena bez djece 69 (32,5%) i žena koje već imaju dvoje djece 49 (23,1%), dok je najviše spontanih pobačaja bilo kod žena bez djece 67 (46,2%) i kod žena koje već imaju jedno dijete 42 (29,0%). (Tablica 3)

Od žena kod kojih je evidentiran legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena koje do sada nisu imale pobačaja 145 (68,4%), zatim slijede žene koje su do sada imale jedan pobačaj 38 (17,9%) i žene sa dva pobačaja 19 (9,0%). (Tablica 4)

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Tablica 1.

BROJ POBAČAJA PO KATEGORIJAMA, BROJ POBAČAJA NA 1 ŽIVOROĐENO DIJETE I BROJ LEGALNO INDUCIRANIH POBAČAJA NA 100 RODILJA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U RAZDOBLJU 1990. - 2020. GODINE.

Godina	Broj poroda	Broj živorođene djece	Broj pobačaja							Broj pobačaja na 1 živorođeno dijete	Broj legalno induciranih pobačaja na 100 rodilja
			UKUPNO	od toga							
				spontani	%	legalno inducirani	%	ostali	%		
1990.*)	3.083	3.055	3.571	117	3,3	3.416	95,7	38	1,1	1,2	110,8
1991.*)	2.158	2.130	2.455	117	4,8	2.271	92,5	67	2,7	1,2	105,2
1992.*)	1.513	1.496	1.763	137	7,8	1.524	86,4	102	5,8	1,2	100,7
1993.*)	2.223	2.177	2.301	154	6,7	2.009	87,3	138	6,0	1,1	90,4
1994.*)	2.229	2.250	2.075	205	9,9	1.699	81,9	171	8,2	0,9	76,2
1995.*)	2.173	2.186	1.728	269	15,6	1.365	79,0	94	5,4	0,8	62,8
1996.*)	2.948	2.968	1.614	194	12,0	1.242	77,0	178	11,0	0,5	42,1
1997*)	2.998	3.004	1.552	247	15,9	1.124	72,4	181	11,7	0,5	37,5
1998.	3.681	3.714	1.574	293	18,6	977	62,1	304	19,3	0,4	26,5
1999.	3.575	3.574	1.546	310	20,1	942	60,9	294	19,0	0,4	26,3
2000.	3.435	3.453	1.361	214	15,7	876	64,4	271	19,9	0,4	25,5
2001.	3.225	3.257	1.279	209	16,3	810	63,3	260	20,3	0,4	25,1
2002.	3.131	3.168	1.184	156	13,2	780	65,9	248	20,9	0,4	24,9
2003.	2.920	2.951	1.080	130	12,0	685	63,4	265	24,5	0,4	23,5
2004.	2.944	2.973	1.098	137	12,5	702	63,9	259	23,6	0,4	23,8
2005.	3.194	3.225	983	141	14,3	556	56,6	286	29,1	0,3	17,4
2006.	3.090	3.126	1.013	108	10,7	605	59,7	300	29,6	0,3	19,6
2007.	3.033	3.050	972	120	12,3	513	52,8	339	34,9	0,3	16,9
2008.	3.135	3.167	1.008	115	11,4	489	48,5	404	40,1	0,3	15,6
2009.	3.281	3.317	924	97	10,5	466	50,4	361	39,1	0,3	14,2
2010.	2.982	3.008	907	114	12,6	441	48,6	352	38,3	0,3	14,8
2011.	2.933	2.969	925	124	13,4	451	48,8	350	37,8	0,3	15,4
2012.	2.962	3.009	836	125	15,0	375	44,9	336	40,2	0,3	12,7
2013.	2.839	2.871	736	114	15,5	345	46,9	277	37,6	0,3	12,2
2014.	2.750	2.789	638	75	11,8	307	48,1	256	40,1	0,2	11,2
2015.	2.576	2.611	567	82	14,5	291	51,3	194	34,2	0,2	11,3
2016.	2.428	2.445	529	67	12,7	249	47,1	213	40,3	0,2	10,3
2017.	2.377	2.414	525	191	36,4	212	40,4	122	23,2	0,2	8,9
2018.	2.336	2.375	584	124	21,2	210	36,0	250	42,8	0,2	9,0
2019.	2.274	2.315	539	160	29,7	179	33,2	200	37,1	0,2	7,9
2020.	2.341	2.384	568	145	25,5	212	37,3	211	37,1	0,2	9,1
Od toga (2020.):											
KBC OSIJEK	1.926	1.970	504	127	25,2	211	41,9	166	32,9	0,3	11,0
OŽB NAŠICE	415	414	64	18	28,1	1	1,6	45	70,3	0,2	0,2

*) Samo KB Osijek Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ,2020

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Tablica 2.

PREKIDI TRUDNOĆE PO KATEGORIJAMA I DOBNIM SKUPINAMA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO		Dob žene kada je napravljen prekid trudnoće										
			Adolescentice					Ostala dob					
	broj	%	UKUPNO		< 15 g.	15-16 g.	17-19 g.	UKUPNO		20-29 g.	30-39 g.	40-49 g.	50 g. i više
			broj	%				broj	%				
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA													
UKUPNO	568	100,0	30	5,3	0	3	27	538	94,7	191	282	65	0
Spontani	145	25,5	6	4,1		1	5	139	95,9	47	75	17	
Legalno inducirani	212	37,3	15	7,1	0	1	14	197	92,9	75	98	24	
Ostali	211	37,1	9	4,3		1	8	202	95,7	69	109	24	0
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK													
UKUPNO	504	100,0	25	5,0	0	3	22	479	95,0	166	250	63	0
Spontani	127	25,2	4	3,1		1	3	123	96,9	40	67	16	
Legalno inducirani	211	41,9	15	7,1		1	14	196	92,9	75	97	24	
Ostali	166	32,9	6	3,6		1	5	160	96,4	51	86	23	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE													
UKUPNO	64	100,0	5	7,8	0	0	5	59	92,2	25	32	2	0
Spontani	18	28,1	2	11,1			2	16	88,9	7	8	1	
Legalno inducirani	1	1,6	0	0,0				1	0,0		1		
Ostali	45	70,3	3	6,7			3	42	93,3	18	23	1	

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ,2020

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Tablica 3.

BROJ ŽENA KOJE SU IMALE PREKID TRUDNOĆE PREMA BROJU ŽIVE DJECE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO	Broj ranije živorođene djece						
		0	1	2	3	4-6	7-8	9 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	568	229	150	107	42	34	2	4
%	100	40,3	26,4	18,8	7,4	6,0	0,4	0,7
Spontani	145	67	42	21	3	11		1
%	25,5	46,2	29,0	14,5	2,1	7,6		0,7
Legalno inducirani	212	69	46	49	29	16		3
%	37,3	32,5	21,7	23,1	13,7	7,5		1,4
Ostali	211	93	62	37	10	7		
%	37,1	44,1	29,4	17,5	4,7	3,3		
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	504	204	127	99	39	29	2	4
%	100	40,5	25,2	19,6	7,7	5,8	0,4	0,8
Spontani	127	62	34	19	3	8		1
%	25,2	48,8	26,8	15,0	2,4	6,3		0,8
Legalno inducirani	211	69	46	48	29	16		3
%	41,9	32,7	21,8	22,7	13,7	7,6		1,4
Ostali	166	73	47	32	7	5	2	
%	32,9	44,0	28,3	19,3	4,2	3,0	1,2	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	64	25	23	8	3	5		
%	100	39,1	35,9	12,5	4,7	7,8		
Spontani	18	5	8	2		3		
%	28,1	27,8	44,4	11,1		16,7		
Legalno inducirani	1			1				
%	1,6			100,0				
Ostali	45	20	15	5	3	2		
%	70,3	44,4	33,3	11,1	6,7	4,4		

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ,2020

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Tablica 4.

BROJ ŽENA PREMA BROJU RANIJIH PREKIDA TRUDNOĆE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI – PREMA KATEGORIJI SADAŠNJEG PREKIDA TRUDNOĆE

Kategorija sadašnjeg prekida trudnoće	Broj ranijih prekida trudnoće - ukupno							
	Ukupno	0	1	2	3	4	5	6 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	568	402	107	38	12	3	4	2
%	100	70,8	18,8	6,7	2,1	0,5	0,7	0,4
Spontanih	145	106	24	10	2	1	2	
%	25,5	73,1	16,6	6,9	1,4	0,7	1,4	
Legalno induciranih	212	145	38	19	6	1	1	2
%	37,3	68,4	17,9	9,0	2,8	0,5	0,5	0,9
Ostalih	211	151	45	9	4	1	1	
%	37,1	71,6	21,3	4,3	1,9	0,5	0,5	
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	504	356	92	36	12	2	4	2
%	100	70,6	18,3	7,1	2,4	0,4	0,8	0,4
Spontanih	127	93	20	9	2	1	2	
%	25,2	73,2	15,7	7,1	1,6	0,8	1,6	
Legalno induciranih	211	144	38	19	6	1	1	2
%	41,9	68,2	18,0	9,0	2,8	0,5	0,5	0,9
Ostalih	166	119	34	8	4	0	1	
%	32,9	71,7	20,5	4,8	2,4	0,0	0,6	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	64	46	15	2	0	1		
%	100	71,9	23,4	3,1	0,0	1,6		
Spontanih	18	13	4	1				
%	28,1	72,2	22,2	5,6				
Legalno induciranih	1	1						
%	1,6	100,0						
Ostalih	45	32	11	1	0	1		
%	70,3	71,1	24,4	2,2	0,0	2,2		

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2020